ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ വിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ഏകാദശസ്കന്ധേ വിംശോഽധ്യായഃ ॥

ഉദ്ധവ ഉവാച
വിധിശ്ച പ്രതിഷേധശ്ച നിഗമോ ഹീശ്വരസ്യ തേ ।
അവേക്ഷതേഽരവിന്ദാക്ഷ ഗുണം ദോഷം ച കർമണാം ॥ **1** ॥

വർണാശ്രമവികൽപം ച പ്രതിലോമാനുലോമജം ।
ദ്രവ്യദേശവയഃകാലാൻ സ്വർഗം നരകമേവ ച ॥ **2** ॥

ഗുണദോഷഭിദാദൃഷ്ടിമന്തരേണ വചസ്തവ ।
നിഃശ്രേയസം കഥം നൃണാം നിഷേധവിധിലക്ഷണം ॥ **3** ॥

പിതൃദേവമനുഷ്യാണാം വേദശ്ചക്ഷുസ്തവേശ്വര ।
ശ്രേയസ്ത്വനുപലബ്ധേഽർഥേ സാധ്യസാധനയോരപി ॥ **4** ॥

ഗുണദോഷഭിദാദൃഷ്ടിർനിഗമാത്തേ ന ഹി സ്വതഃ ।
നിഗമേനാപവാദശ്ച ഭിദായാ ഇതി ഹ ഭ്രമഃ ॥ **5** ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച
യോഗാസ്ത്രയോ മയാ പ്രോക്താ
നൃണാം ശ്രേയോവിധിത്സയാ ।
ജ്ഞാനം കർമ ച ഭക്തിശ്ച
നോപായോഽന്യോഽസ്തി കുത്രചിത് ॥ **6** ॥

നിർവിണ്ണാനാം ജ്ഞാനയോഗോ ന്യാസിനാമിഹ കർമസു।
തേഷ്വനിർവിണ്ണചിത്താനാം കർമയോഗസ്തു കാമിനാം ॥ **7** ॥

യദൃച്ഛയാ മത്കഥാദൗ
ജാതശ്രദ്ധസ്തു യഃ പുമാൻ।
ന നിർവിണ്ണോ നാതിസക്തോ
ഭക്തിയോഗോഽസ്യ സിദ്ധിദഃ ॥ **8** ॥

താവത് കർമാണി കുർവീത ന നിർവിദ്യേത യാവതാ।
മത്കഥാശ്രവണാദൗ വാ ശ്രദ്ധാ യാവന്ന ജായതേ ॥ **9** ॥

സ്വധർമസ്ഥോ യജൻ യജ്ഞൈരനാശീഃകാമ ഉദ്ധവ।
ന യാതി സ്വർഗനരകൗ യദ്യന്യന്ന സമാചരേത് ॥ **10** ॥

അസ്മിൻ ലോകേ വർതമാനഃ സ്വധർമസ്ഥോഽനഘഃ ശുചിഃ।
ജ്ഞാനം വിശുദ്ധമാപ്നോതി മദ്ഭക്തിം വാ യദൃച്ഛയാ ॥ **11** ॥

സ്വർഗിണോഽപ്യേതമിച്ഛന്തി ലോകം നിരയിണസ്തഥാ।
സാധകം ജ്ഞാനഭക്തിഭ്യാമുഭയം തദസാധകം ॥ **12** ॥

ന നരഃ സ്വർഗതിം കാങ്ക്ഷേന്നാരകീം വാ വിചക്ഷണഃ।
നേമം ലോകം ച കാങ്ക്ഷേത ദേഹാവേശാത് പ്രമാദ്യതി ॥ **13** ॥

ഏതദ് വിദ്വാൻ പുരാ മൃത്യോരഭവായ ഘടേത സഃ।
അപ്രമത്ത ഇദം ജ്ഞാത്വാ മർത്യമപ്യർഥസിദ്ധിദം ॥ **14** ॥

ഛിദ്യമാനം യമൈരേതൈഃ കൃതനീഡം വനസ്പതിം।
ഖഗഃ സ്വകേതമുത്സൃജ്യ ക്ഷേമം യാതി ഹ്യലമ്പടഃ ॥ **15** ॥

അഹോരാത്രൈശ്ഛിദ്യമാനം ബുദ്ധ്യാഽഽയുർഭയവേപഥുഃ।
മുക്തസംഗഃ പരം ബുദ്ധ്വാ നിരീഹ ഉപശാമ്യതി ॥ **16** ॥

നൃദേഹമാദ്യം സുലഭം സുദുർലഭം
പ്ലവം സുകൽപം ഗുരുകർണധാരം।
മയാനുകൂലേന നഭസ്വതേരിതം
പുമാൻ ഭവാബ്ധിം ന തരേത് സ ആത്മഹാ ॥ **17** ॥

യദാഽഽരംഭേഷു നിർവിണ്ണോ വിരക്തഃ സംയതേന്ദ്രിയഃ।
അഭ്യാസേനാത്മനോ യോഗീ ധാരയേദചലം മനഃ ॥ **18** ॥

ധാർയമാണം മനോ യർഹി ഭ്രാമ്യദാശ്വനവസ്ഥിതം।
അതന്ദ്രിതോഽനുരോധേന മാർഗേണാത്മവശം നയേത് ॥ **19** ॥

മനോഗതിം ന വിസൃജേജ്ജിതപ്രാണോ ജിതേന്ദ്രിയഃ।
സത്ത്വസമ്പന്നയാ ബുദ്ധ്യാ മന ആത്മവശം നയേത് ॥ **20** ॥

ഏഷ വൈ പരമോ യോഗോ മനസഃ സംഗ്രഹഃ സ്മൃതഃ।
ഹൃദയജ്ഞത്വമൻവിച്ഛൻ ദമ്യസ്യേവാർവതോ മുഹുഃ ॥ **21** ॥

സാംഖ്യേന സർവഭാവാനാം പ്രതിലോമാനുലോമതഃ।
ഭവാപ്യയാവനുധ്യായേൻമനോ യാവത് പ്രസീദതി ॥ **22** ॥

നിർവിണ്ണസ്യ വിരക്തസ്യ പുരുഷസ്യോക്തവേദിനഃ।
മനസ്ത്യജതി ദൗരാത്മ്യം ചിന്തിതസ്യാനുചിന്തയാ ॥ **23** ॥

യമാദിഭിർയോഗപഥൈ -
രാൻവീക്ഷിക്യാ ച വിദ്യയാ।
മമാർചോപാസനാഭിർവാ
നാൻയൈർയോഗ്യം സ്മരേൻമനഃ ॥ **24** ॥

യദി കുർയാത് പ്രമാദേന യോഗീ കർമ വിഗർഹിതം।
യോഗേനൈവ ദഹേദംഹോ നാൻയത്തത്ര കദാചന ॥ **25** ॥

സ്വേ സ്വേഽധികാരേ യാ നിഷ്ഠാ സ ഗുണഃ പരികീർതിതഃ।
കർമണാം ജാത്യശുദ്ധാനാമനേന നിയമഃ കൃതഃ।
ഗുണദോഷവിധാനേന സംഗാനാം ത്യാജനേച്ഛയാ ॥ **26** ॥

ജാതശ്രദ്ധോ മത്കഥാസു നിർവിണ്ണഃ സർവകർമസു।
വേദ ദുഃഖാത്മകാൻ കാമാൻ പരിത്യാഗേഽപ്യനീശ്വരഃ ॥ **27** ॥

തതോ ഭജേത മാം പ്രീതഃ ശ്രദ്ധാലുർദൃഢനിശ്ചയഃ।
ജുഷമാണശ്ച താൻ കാമാൻ ദുഃഖോദർകാംശ്ച ഗർഹയൻ ॥ **28** ॥

പ്രോക്തേന ഭക്തിയോഗേന ഭജതോ മാസകൃൻമുനേഃ।
കാമാ ഹൃദയ്യാ നശ്യന്തി സർവേ മയി ഹൃദി സ്ഥിതേ ॥ **29** ॥

ഭിദ്യതേ ഹൃദയഗ്രന്ഥിശ്ഛിദ്യന്തേ സർവസംശയാഃ।
ക്ഷീയന്തേ ചാസ്യ കർമാണി മയി ദൃഷ്ടേഽഖിലാത്മനി ॥ **30** ॥

തസ്മാൻമദ്ഭക്തിയുക്തസ്യ യോഗിനോ വൈ മദാത്മനഃ।
ന ജ്ഞാനം ന ച വൈരാഗ്യം പ്രായഃ ശ്രേയോ ഭവേദിഹ ॥ **31** ॥

യത് കർമഭിർയത്തപസാ ജ്ഞാനവൈരാഗ്യതശ്ച യത്।
യോഗേന ദാനധർമേണ ശ്രേയോഭിരിതരൈരപി ॥ **32** ॥

സർവം മദ്ഭക്തിയോഗേന മദ്ഭക്തോ ലഭതേഽഞ്ജസാ।
സ്വർഗാപവർഗം മദ്ധാമ കഥഞ്ചിദ് യദി വാംഛതി ॥ **33** ॥

ന കിഞ്ചിത് സാധവോ ധീരാ ഭക്താ ഹ്യേകാന്തിനോ മമ।
വാംഛന്ത്യപി മയാ ദത്തം കൈവൽയമപുനർഭവം ॥ **34** ॥

നൈരപേക്ഷ്യം പരം പ്രാഹുർനിഃശ്രേയസമനൽപകം।
തസ്മാന്നിരാശിഷോ ഭക്തിർനിരപേക്ഷസ്യ മേ ഭവേത് ॥ **35** ॥

ന മയ്യേകാന്തഭക്തിനാം ഗുണദോഷോദ്ഭവാ ഗുണാഃ।
സാധൂനാം സമചിത്താനാം ബുദ്ധേഃ പരമുപേയുഷാം ॥ **36** ॥

ഏവമേതാൻ മയാഽഽദിഷ്ടാനനുതിഷ്ഠന്തി മേ പഥഃ।
ക്ഷേമം വിന്ദന്തി മത്സ്ഥാനം യദ് ബ്രഹ്മ പരമം വിദുഃ ॥ **37** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ഏകാദശസ്കന്ധേ വിംശോഽധ്യായഃ ॥